

**”ELLE MELLE
DEG FORTELLE.....
SNIPP SNAPP SNUTE
DU ER UTE”**

**HANDLINGSPLAN MOT MOBBING
FOR MARITIPPEN BARNEHAGE**

VISJON: LEK OG LÆR I TRYGGE OMGIVELSER

**DET DU TROR OM MEG
SLIK DU ER MOT MEG
HVORDAN DU SER PÅ MEG
HVA DU GJØR MOT MEG
SLIK BLIR JEG**

M.JENNES

DEFINISJON PÅ MOBBING I BARNEHAGEN:

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/ eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i felleskapet og muligheten til medvirkning». (*Ny definisjon av mobbing v/ Lund, Kovac, Helgeland 2017*)

BARNEHAGENS KLIMA:

Den kanskje aller viktigste innsatsen for å motvirke mobbing er det generelle arbeidet med å skape et godt og trygt miljø. Mobbing kan forebygges ved at kompetente voksne legger til rette for utvikling av gode sosiale ferdigheter, og skaper et aksepterende miljø med et godt og åpent foreldresamarbeid. Barnehagen må ha en tydelig holdning til at mobbing ikke er en akseptabel atferd-NULLTOLERANSE FOR MOBBING.

BARNES TRIVSEL-VOKSNES ANSVAR:

Barnehagen er en viktig arena for å forebygge og stoppe krenkende atferd. Rammeplanen sier at personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Personalet må være støttende tilstede når barna bygger relasjoner, deltar i samspill og tilegner seg og videreutvikler ferdigheter som gjør samhandlingen mellom dem trygg og positiv. Barnas sosiale utviklingsprosess skal foregå med hjelp av empatiske, deltakende voksne med god relasjonskompetanse. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. (Rammeplan for barnehager og UDIR)

MILJØRETTET HELSEVERN:

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager, skoler og andre virksomheter som nevnt i § 2 fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade.

FORSKNING SIER:

F: FORSKNINGBASERT
L: LÆRINGSMILJØ UTVIKLING
I:
K: KRISTIANSAND

MÅL MED FLIK:

«SKAPE LÆRINGSFELLESSKAPER SOM GIR OPPLEVD TILHØRIGHET, TRYGGHET OG TRIVSEL, -REDUSERE MOBBING»

Ifølge Kari Killèn:

Barn med trygg tilknytning:

"Søker nærhet når det føler seg truet, men går så fort tilbake til sin utforskning av miljøet. Barn som blir vurdert som trygt tilknyttet, er mer kompetente i samvær med jevnaldrene, mer positive, mer empatiske og har lettere for å utvikle vennskap. Barn som har en utviklingshistorie med trygg tilknytning, verken mobber eller blir mobbet."

Barn med utrygg/unngående tilknytning:

"Viser liten grad av bekymring ved adskillelse, og forholder seg nøytralt eller overser mor når hun kommer tilbake. Barn med utrygg/unngående tilknytning blir, med stor sannsynlighet, det barnet som senere plager eller mobber andre."

KJENNETEGN VED ATFERD HOS MOBBER-MOBBEOFFER:

Mobberen sin natur kan være:

- Relativt selvsikker og pågående
- Ofte populær
- Vise aggresivitet
- Bra fysikk
- Sosial usikkerhet
- Leker med yngre barn
- Snakker seg ut av vanskelige situasjoner
- Flere gutter enn jenter

Mobbeadferd:

Dominerer, stenger andre utvalgte ute ifra leken, kommer ofte med negative kommentarer, håner, truer og herser med, undertrykker, gjøre til latter, krenker og manipulerer.

Barn med utrygg/ambivalent tilknytning:

”Søker intens nærhet og de kan intenst skyve tilknytningspersonen vekk. Barn med utrygg/ambivalent tilknytning blir oftere enn andre mobbeofre”.

Mobbeofferet sin natur kan være:

- Det svakeste ledd
- Blir ikke beskyttet
- Blir oversett, og ikke valgt
- Ser på seg selv som mindreverdige
- Han/ho er så rar
- Gråter for ingenting
- Blir etterhvert en del av den kollektive illusjonen

Det passive eller underdanige mobbeofferet kan være:

- Stille, forsiktig, usikker og følsom
- Liten selvtillit
- Tar lett til tårene og liker ikke konflikter
- Prøver å skjule spor av mobbing og forteller ikke om det
- Opplevelse av skam

Det provoserende mobbeofferet kan være:

- Urolig og rastløst
- Umodent og klossete
- Har adferd som kan provosere
- Kan selv mobbe svakere barn

Dette viser hvor viktig den voksne sin rolle er i å sikre barn trygg tilknytning. I alle mobbesituasjoner blir en rekke følelser utløst i enkeltindividet.

FOREBYGGENDE TILTAK MOT MOBBING:

Den aktive, tydelige og omsorgsfulle voksne

Det viser seg at mobbing som oftest skjer der de voksne ikke er til stede. Dette er det viktig å være klar over når man organiserer de voksne i hverdagen i barnehagen.

Den aktive og tydelige voksne har en sterk oppdragelsesbevissthet. Det er nødvendig for å lykkes i å skape et godt miljø for alle barna i barnehagen. Hverdagslivet og det sosiale samspillet i barnehagen må bevisstgjøres, uttrykkes, vurderes kritisk og eventuelt endres for å fremme barnas sosiale kompetanse og forhindre mobbing. Dette krever et personale som er klar over betydningen av vennskap, som setter tydelige og forståelige grenser, som kommuniserer godt med foreldrene, og som tar ansvar og arbeider aktivt for å skape et miljø preget av vennskap og sosial trygghet for barna. Varme og støttende voksne, både i hjem og barnehage, har stor betydning for barnets læring og utvikling, for barnets sosiale kompetanse, og relasjonene mellom barna og mellom barn og voksne.

STYRKE BARNETS SELVFØLELSE:

- Støtte barn i deres samhandling med andre barn (gi ros, oppmuntring, hjelp og veiledning i konflikter etc)
- Bruke tid på å bli godt kjent med enkeltbarnet
- Lage venne-regler sammen med barna
- Øve på å si gode ting til hverandre
- Ta barns innspill på alvor og gi reelle muligheter for medvirkning
- Si positive ting om hverandre i tekstsaking
- Fremheve alle barn overfor gruppa, synliggjøre gjennom ros, støtte og oppmuntring.
- Ha samlinger med prososiale handlinger som tema
- Rose ønsket adferd, korrigere uønsket adferd på en måte som respekterer enkeltbarnet
- Styrke barns samspillsstrategier gjennom målbevisst arbeid i samlingsstunder etc
- Barnesamtaler og barnemøter
- Rolle-spill
- Vennskapsfest og overnattingstur for «skolebarna»

ANSVARSFORDELING

Daglig leder:

- Årleg gjennomgang av handlingsplanen i barnehagen
- Presentere handlingsplanen på SU-/styremøte
- Sikre at planen blir implementert i virksomheten
- Sikre nødvendig kompetanse, følge opp de pedagogiske lederne
- Årlige utviklingssamtaler

Pedagogisk leder:

- Jevnlige observasjoner av barn og voksne
- Temaarbeid i barnegruppene om vennskap, empati, sosial kompetanse
- Ta opp temaet på foreldresamtaler
- Følge opp medarbeiderne og barna via sjekkliste vedrørende mobbing

Hele personalet:

- Temaet mobbing blir en naturlig del på foreldremøte
- Gode rutiner for aktive og deltakende voksne i lek ute og inne
- Ha ansvar for alle barn i barnehagen uansett avdeling
- Felles holdninger og verdier i arbeidet
- Ved levering-henting ha fokus på god og åpen kommunikasjon med foreldre
- Relasjonsutvikling i fokus, barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen
- Bruk av hjerteprogrammet og «MITT VALG»

TILTAK NÅR MOBBING OPPDAGES:

Alle henvendelser fra barn, foresatte eller andre om antatt mobbing, skal tas alvorlig. Tiltak må rettes mot enkeltbarn, gruppen og mot hele miljøet

ANSVARSFORDELING

Voksenrollen:

- Foreldresamtaler
- Det lages en egen tiltaksplan og oppfølgingsplan
- God kommunikasjon og informasjon mellom involverte parter

Barna i barnehagen:

- Barnesamtaler
- Lær barnet å reagerer når andre blir plaget
- Bekreft barnet positivt når det sier ifra om at andre, eller det sjølv blir plaget
- Nulltoleranse på uakseptabel atferd-klart og entydig uttalt av den voksne
- Bruk av litteratur, drama og teater
- La barna kjenne seg igjen i mobbesituasjonen
- Sette i gang egen tankevirksomhet rundt mobbing
- Bearbeide tanker/følelser gjennom lek-drama og teikning
- Identifisere seg med positive rollefigurer
- I tillegg skal en forvente at barnet snur den negative handlingen, for eksempel ved å gå tilbake til den andre og utføre en positiv handling

PRAKTISKE TILTAK SOM KAN SETTES INN FOREBYGGENDE OG PÅGÅENDE:

- Mindre frilek og mer tilrettelagte aktiviteter
- Minst mulig lukkede dører utan voksne i rommet
- Personale i alle rom
- Omplussing av personale
- Flytting/bytting av barn på avdelingene
- Observatør fra en annen avdeling/PPT for å prøve å se det en ikke ser
- Mer struktur og faste rammer gjennom dagen/uken/måneden

FORSLAG TIL LITTERATUR OG HJELPEMATERIELL SOM KAN BRUKES:

For de voksne:

Rammeplan for barnehagen	
Barne- og familiedep. 2002:	"Mobbing i barnehagen. Et hefte for deg som jobber i barnehagen."
"Handlingsplan mobbing"	
Berit Bae:	"Det interessante i det alminnelige"
Dan Åke Olweus:	"Mobbing i skolen – Kva vi vet og kva vi kan gjøre..."
Francois Alsaker:	"Plageånder og deres ofre (om mobbing blant små barn og kva man kan gjøre med det)"
Gudmund Sandsleth:	"Mobbing"
Jesper Juul:	"Det kompetente barn"
Jesper Juul:	"Fra lydighet til ansvar"
Jesper Juul:	"Ulike videoar"
Kari Lamer:	"Sosial kompetanse", teoribok, håndbok
Kari Pape:	"Fra ord til handling. Fra handling til ord."
Myrna B.Shure:	"JEEP"
Reidar Pettersen:	"Mobbing i barnehagen"

For barna:

Ann de Bode:	"Det er alltid meg de skal ta"
Birgitta Stenberg:	"Billy og sinte Lotta"
	"Bjørn drar på landet"
Christine Nøstlinger:	"Franz begynner på skolen"
Egon Mathiesen:	"Katten med de blå øynene"
Else Færden:	"Den stygge drageungen"
Eva Eriksson:	"Stures nya jacka"/"Den nye jakka"
Gun-Britt Sundstrøm:	"Gutten i supermandrakten"
Guido Genechten	"Rikki"
Gunilla Bergstrøm:	"Albert og udyret"
	"Hvem kan redde Albert Åberg"
Gunnar Andersson:	"Martins sommar"
Kari Saanum:	"Herr Alkabars nese"
Lena Klefel:t	"Otto og Joppa"
Mats Wänbad:	"Lilleving"
Mette Cecilie Newth:	"Lille Skrekk"
Ole L. Kirkegaard	"Gummitarzan"
Paul Leer – Salvesen:	"Fy fabian"
Per Christian Jersild:	"Hymir"
Tone Lie Bøttinger:	"Min storebror apen"
Tor Åge Bringsvær:	"Karsten liker å danse"
	"Ruffen – sjøormen som ikke kunne symje"
Tone Lie Bøttinger:	"Min storebror apen"
Trond Brønne:	"Petter og månen"
Ulf Nilson:	"Den lille gutten og løven"
Ursula Kirchberg:	"Selim og Susanne"

TILTAKSPLAN - NÅR MOBBING SKJER:

Vedlegg 1

Det skal skrives referat i fra alle møter. Se vedlegg 2

TILTAK:	ANSVAR:	GJENNOMFØRT: Dato og sign.:
1. Den som observerer mobbing informerer de andre ansatte. Ta det opp på personal/avdelingsmøte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barnet/barna gjort? Hva har de voksne gjort? Blir enige om tiltak videre.	Alle	
2. Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med forslag til kva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barna sine forslag med det personalet har kommet frem til.	Den som står barna nærmest	
3. Foreldrene til den/de som blir mobbet og den/de som mobber blir informert og tatt med på råd.	Pedagogisk leder eller den av de ansatte som står barna nærmest	
4. Evaluering av hvordan det går etter 1-2 mnd. Samtale med barna.		
5. Informasjon eller samtale med foreldre etter behov.		
6. Eventuelt videre tiltak.		
7. Evaluering.		

SKJEMA FOR MØTER I TILFELLE MOBBING I MARITIPPEN BARNEHAGE

Dato: _____

Tilstede på møtet:

Saken gjelder:	Dette skal det arbeides med:

Dato for oppfølgingsmøte: _____

.....
underskrift ansatt

.....
underskrift ansatt

.....
underskrift foreldre

.....
underskrift foreldre

